

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Karla Kondra a soudců JUDr. Marie Kubištové a Mgr. Ley Pavlovové ve věci péče o již zletilého [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem v [REDACTED], syna [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem v [REDACTED], zast. JUDr. Františkem Loskotem, CSc., advokátem v Hradci Králové, ČSA 556, a [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem v [REDACTED], zast. JUDr. Miroslavem Nyplem, advokátem v Hradci Králové, Dukelská 15, o výživné, k odvolání rodičů proti rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 4. července 2016, č. j. 0P104/2015-641, **t a k t o :**

- I. Rozsudek okresního soudu se vyjma odvoláním nenapadeného výroku pod bodem II **p o t v r z u j e .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud shora označeným rozsudkem zamítl návrh matky na určení výživného pro zletilého [REDACTED] do jeho zletilosti (výrok pod bodem I tohoto rozsudku) a řízení o určení výživného pro zletilého [REDACTED] ode dne jeho zletilosti do budoucna zastavil (výrok pod bodem II tohoto rozsudku). Otci uložil okresní soud povinnost nahradit náklady řízení státu v částce 198.967 Kč na účet Okresního soudu v Hradci Králové (výrok pod bodem III tohoto rozsudku). O nákladech řízení ve vztahu mezi účastníky rozhodl okresní soud tak, že žádnému z nich právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (výrok pod bodem IV tohoto rozsudku). V řízení před okresním soudem vyšlo najevo, že již mnoho let

před zahájením tohoto řízení rodiče dnes již zletilého ■■■■■ spolu nežili a o nezletilého pečovala jeho matka. Ta mu nebránila v kontaktu s otcem a ten se s ním stýkal. Mezi rodiči a již zletilým ■■■■■ nebylo sporu o tom, že otec uhradil na výživné pro ■■■■■ za dobu nezletilosti podle předchozích rozhodnutí, která byla Ústavním soudem zrušena. Zaplatil mu celkem částku 10.160.000 Kč. Z toho okresní soud dovodil, že si otec vůči svému synovi ■■■■■ za dobu nezletilosti svou vyživovací povinnost splnil, proto návrh matky na uložení povinnosti otci přispívat na výživu ■■■■■ po dobu jeho nezletilosti zamítl. Uhrazené výživné pak okresní soud považuje za odpovídající zjištěným a prokázaným majetkovým poměrům na straně jeho otce a i potřebám ■■■■■. Výrok o nákladech řízení státu odpovídá tomu, že ty byly vynaloženy na vypracování znaleckého posudku za účelem zjištění majetkových poměrů otce. Protože bylo povinností otce své majetkové poměry prokázat a tuto povinnost si otec nesplnil, dospěl okresní soud k závěru, že je to on, kdo je povinen nahradit tyto náklady řízení, které vynaložil stát. Výrok o nákladech řízení ve vtahu mezi účastníky odpovídá tomu, že v řízení před okresním soudem nevyšly najevo žádné okolnosti případu, které by odůvodňovaly přiznání práva na náhradu nákladů řízení některému z účastníků.

Proti tomuto rozsudku podali odvolání oba rodiče.

Matka ve svém odvolání nesouhlasila s tím, že byl zamítnut její návrh na určení výživného, které měl otec platit pro dnes již zletilého ■■■■■ po dobu jeho nezletilosti. Matka potvrdila, že otec si svou povinnost, která mu byla uložena rozsudkem Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 10. března 2014 č. j. 0Nc 202/2011-413 ve znění usnesení ze dne 7. května 2014 č. j. 0Nc 202/2011-418 a ve znění rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. prosince 2014 č. j. 20Co 289/2014-501 a č. j. 20Co 290/2014-501, splnil. Následně tato rozhodnutí byla zrušena nálezem Ústavního soudu ze dne 16. prosince 2015 sp. zn. IV. ÚS 650/15. Povinnost hradit výživné, která byla otci uložena výše zmiňovanými rozhodnutími, měla být podle matky zopakována i v odvoláním napadeném rozhodnutí. To proto, aby bylo zjevné, že předchozí rozhodnutí o výživném ob stojí i po zrušení rozhodnutí Ústavním soudem. Pokud by takto soud postupoval, byly by ochráněny zájmy dnes již zletilého ■■■■■ a nemohl by na něho být vyvíjen ze strany otce tlak, aby mu zaplacené finanční prostředky na výživné předal. Matka je přesvědčena o tom, že předchozími rozhodnutími stanovené výživné odpovídá i hlediskům, které uvedl ve svém rozhodnutí Ústavní soud. Matka v odvolání provedla podrobné výpočty, ze kterých vyplývá, že kdyby byla použita např. rakouská úprava a judikatura, na kterou mimo jiné Ústavní soud ve svém rozhodnutí odkazoval, bylo by výživné třeba stanovit ještě v částce vyšší. Matka zdůraznila i to, že je v zájmu nezletilého, aby ten za dobu nezletilosti měl vytvořeny finanční rezervy, a to vzhledem i ke vztahům v rodině. O postoji otce k hrazení výživného pro děti svědčí i to, že otec po dobu mnoha let přispíval na obě tehdy nezletilé děti celkem částkou 10.000 Kč měsíčně a výživné bylo otci i předchozími rozhodnutími stanoveno pouze tři roky zpět od podání žaloby. Zopakovala i to, že po dobu nezletilosti o děti pečovala výlučně ona a z počátku s tímto otec i souhlasil. Ke změně jeho stanoviska došlo až poté, kdy vyšlo najevo, že jím placené výživné v částce 10.000 Kč měsíčně pro obě děti rozhodně nemůže obstát. Ostatně střídavou výchovu vylučovala i častá nepřítomnost otce v ČR. Důsledek všeho je pak takový, že nezletilý nezvládá své středoškolské studium. Pokud tedy otec má mimořádně vysoké příjmy v měsíční výši několika milionů korun a vlastní majetek v hodnotě

stovek milionů korun, čemuž odpovídá i vysoká životní úroveň otce (několik bytů, luxusní dopravní prostředky, časté zahraniční dovolené), měl nezletilý v době nezletilosti právo podílet se na této jeho životní úrovni. To se mohlo stát pouze tak, že by mu bylo hrazeno odpovídající výživné. Matka dodala, že zaplacené výživné bylo uloženo na různé spořicí a investiční produkty a do budoucna si z těchto finančních prostředků chce nezletilý pořídit bydlení a motorové vozidlo. Po rozhodnutí Ústavního soudu nezletilý pod vlivem otce mnohé investiční produkty zrušil, čímž došlo ke ztrátě vložených prostředků a své jednání otec odůvodňuje právě tím, že mu soudem žádná vyživovací povinnost uložena nebyla a dožaduje se vrácení vyplacených částek po synovi i po matce. Navrhla tedy změnu rozsudku okresního soudu tak, že bude deklarována povinnost otce platit výživné pro [REDAKCE] za dobu nezletilosti tak, aby otec nemohl po dnes již zletilém [REDAKCE] požadovat zaplacené výživné zpět.

Otec ve svém odvolání nesouhlasil s tím, že mu byla uložena povinnost nahradit náklady řízení státu. K tomu uvedl, že je přesvědčen o tom, že nebylo třeba stanovovat výživné žádné, neboť určitá forma střídavé péče dle něho existovala již v průběhu původního řízení. O tom svědčí to, že syn opakovaně vypověděl o tom, že nedostatkem netrpí. Poukázal i na to, že to byla matka, kdo navrhoval, aby při stanovení výživného byly zohledněny veškeré nemovitosti ve vlastnictví otce a i jeho účasti v různých společnostech. S tím otec nesouhlasil. Nesouhlasil ani s tím, že mu nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky, když je toho názoru, že po rozhodnutí Ústavního soudu ČR a po zaplacení výživného měla matka vzít návrh zpět. Požadoval, aby mu na nákladech řízení byla přiznána částka 4.719 Kč. K odvolání matky zdůraznil, že okresní soud rozhodl v souladu s ustálenou judikaturou a návrh na určení výživného zamítl, neboť to bylo zaplacené. Vyjádřil však ten názor, že okresní soud měl v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně rozebrat, jakou částku měl otec dle jeho názoru platit a proč. Dodal, že závěry nálezu Ústavního soudu, který byl vydán v této věci, si matka vykládá nesprávně a nesprávně dovozuje, že by v této věci Ústavní soud instruoval soudy k tomu, aby postupovaly podle metodiky, která je uplatňována v Rakousku. Nic takového podle otce z rozhodnutí Ústavního soudu neplyne. Ústavní soud v projednávané věci dospěl k závěru, že se zákonnými kritérii pro určení výše výživného soudy řádně zabývaly a pouze dospěl k tomu závěru, že je třeba uvážit, zda v konkrétním případě je třeba stanovit výživné ve výši přímo úměrné majetkovým možnostem a schopnostem povinného. Otec je toho názoru, že s ohledem na tu skutečnost, že Ústavní soud předchozí rozhodnutí soudů nižších stupňů zrušil, považoval v projednávané věci stanovené výživné za nepřiměřeně vysoké. Otec se ohradil proti tvrzením matky, že by došlo ke zhoršení prospěchu syna v souvislosti s narůstajícími spory ve věci výživného. Na druhou stranu potvrdil, že se neblaze na vztazích v rodině podepsalo to, že rozvodové řízení trvalo dlouho a oba rodiče se pochopitelně snažili na svou stranu získat i děti. Otec dále popřel, že by na syna vyvíjel nátlak, aby ten mu výživné vrátil. Navrhl tedy potvrzení rozsudku okresního soudu ve věci samé s tím, že mu bude přiznáno na náhradě nákladů řízení 4.719 Kč vůči matce a že náklady řízení státu ponesou oba rodiče rovným dílem.

Již zletilý [REDAKCE] se vyjádřil ve věci tak, že se mu podařilo složit opravné zkoušky a že tudíž postupuje do vyššího ročníku střední školy. Výživného za dobu minulou se vzdát nechce, což již opakovaně před soudem prezentoval.

Odvolání nejsou důvodná.

Krajský soud se v první řadě zabýval správností rozhodnutí okresního soudu, kterým byl zamítnut návrh matky na úpravu výživného, které měl hradit otec [REDAKCE] po dobu nezletilosti, když řízení o určení výživného od nabytí zletilosti bylo zastaveno. Zde i krajský soud dospěl k tomu závěru, že pokud je mezi rodiči a již zletilým [REDAKCE] shoda v tom, že si otec již svou vyživovací povinnost vůči [REDAKCE] splnil a výživné dle předchozích rozsudků za toto období zaplatil, je třeba návrh matky zamítnout. Na tom nemění nic to, že předchozí rozhodnutí byla Ústavním soudem zrušena. Pokud by totiž soud návrhu matky vyhověl, otec by se v případném exekučním řízení tím, že již výživné zaplatil, neubráníl a mohlo by být na něm vymáháno opětovně. Rozhodnutí o povinnosti plnit výživné je totiž typickým rozhodnutím na plnění a takové rozhodnutí nemá deklaratorní povahu (viz i rozhodnutí NSČR sp. zn. 21 Cdo 3890/2015). Již jen proto není odvolání matky důvodné. Stejně jako okresní soud považuje však krajský soud za vhodné poznamenat, že předchozími rozhodnutími stanovené výživné považuje i nadále za odpovídající možnostem, schopnostem a majetkovým poměrům otce a potřebám tehdy nezletilého [REDAKCE]. I odvolací soud sdílí ten závěr okresního soudu, že po dobu nezletilosti nebyla praktikována střídavá výchova rodičů, ale nezletilý byl po dobu nezletilosti vychováván a i živen svou matkou. O tom ostatně svědčí i výpovědi nezletilého [REDAKCE] z té doby a i šetření prováděná orgánem sociálně-právní ochrany dětí (např. výpověď [REDAKCE] č. l. 47 spisu ze dne 28. 11. 2011, č. l. 324 z 20. 1. 2014, zpráva OSPOD č. l. 17). Střídavou výchovu ostatně vylučoval i životní styl otce, který trávil mnoho času v zahraničí na pracovních cestách a dovolených. Ostatně tento faktický stav otec skutečně i z počátku řízení respektoval a ke změně jeho postoje a dožadování se střídavé výchovy skutečně došlo až v souvislosti se zkoumáním jeho majetkových poměrů, kdy se již jevílo, že jím hrazené výživné 10.000 Kč pro dvě děti zjevně neobstojí. Takto předchozími rozhodnutími stanovené výživné odpovídá podle krajského soudu i kritériím, která ve svém rozhodnutí uváděl Ústavní soud. V podstatě naspořená částka pro nezletilého nedosahuje s ohledem na ceny nemovitostí až tak ohromující výše, aby nezletilý po zajištění si bydlení pro sebe nemusel v životě ničeho konat. To, že rodiče v rámci svých možností se snaží vypomoci svým dětem se zajištěním si bydlení v dospělosti, není nic neobvyklého. Zde jsou navíc příjmy otce nadstandardní, proto není žádného rozumného důvodu, aby neměl dnes již zletilý [REDAKCE] k dispozici finanční prostředky, za které si bude schopen zakoupit nemovitost k bydlení do svého výlučného vlastnictví. S ohledem na ceny nemovitostí se nebude jednat ani o nijak výrazně nadstandardní nemovitost, ale finanční prostředky budou dostačovat k nákupu běžné nemovitosti pro bydlení (větší byt či menší rodinný dům na okraji města). Za vhodné považuje krajský soud poznamenat, že pokud by otec s rodinou žil, ta by se podílela na jeho celkovém nadstandardním životním stylu. Tak tomu však v projednávané věci nebylo, neboť matka dosahovala a dosahuje jako lékárnice sice příjmu slušného, ale nikoli nadstandardního. Otec přispíval na výživu dnes již zletilého [REDAKCE] částkou 5.000 Kč a jeho životní úroveň po dobu nezletilosti nelze tedy oproti životní úrovni otce hodnotit jako nadstandardní. Důvodem, pro který by nemělo být otcem výživné hrazeno, pak není ani to, že nezletilý v době nezletilosti nestrádal. Je tomu tak proto, že matka, u které žil, to nepřipustila. Je však zjevné, že jeho životní úroveň v té době byla výrazně nižší, než životní úroveň jeho otce.

Krajský soud se dále zabýval správností rozhodnutí okresního soudu o nákladech řízení státu a o nákladech řízení ve vztahu mezi účastníky. Zde nemá, co by okresnímu soudu vytkl

a odkazuje na odůvodnění jeho rozhodnutí. Ostatně otci byla uložena povinnost nahradit náklady řízení státu již v předchozích rozhodnutích a ani Ústavní soud těmto závěrům soudů, že je to otec, kdo je povinen nahradit tyto náklady řízení, neboť potřebu těchto nákladů vyvolalo jeho chování a postoj v tomto řízení, nic nevytkl. Ostatně ukázalo se, že výživné hrazené otcem po dobu mnoha let v částce 5.000 Kč rozhodně neobstojí a že bylo povinností otce přispívat na výživu [REDAKCE] částkou podstatně vyšší, a to i v době předcházející době 3 let před zahájením tohoto řízení. Nelze tedy učinit ten závěr, že by otec měl v tomto řízení úspěch. I odvolací soud je toho názoru, že v řízení před okresním soudem ani po rozhodnutí Ústavního soudu nevyšly najevo žádné okolnosti případu, které by odůvodňovaly přiznání práva na náhradu nákladů řízení některému z účastníků, a to i s ohledem na rozpornou prezentaci závěrů tohoto rozhodnutí účastníky. Ostatně i otec se domáhal toho, aby bylo v odůvodnění rozhodnutí uvedeno, v jaké výši měl výživné po dobu nezletilosti [REDAKCE] mu hradit (§ 23 z. ř. s.).

Z výše uvedených důvodů krajský soud proto postupem podle § 219 o. s. ř. rozsudek okresního soudu vyjma odvoláním nenapadeného výroku pod bodem II potvrdil.

Výrok o nákladech odvolacího řízení odpovídá tomu, že ani v řízení před krajským soudem nevyšly najevo žádné okolnosti případu, které by odůvodňovaly přiznání práva na náhradu nákladů řízení některému z účastníků (§ 224 odst. 1 o. s. ř. a § 23 z. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

V Hradci Králové dne 13. března 2017

JUDr. Karel Kondr v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:

[REDAKCE]